

SLOVO NA ÚVOD služieb Božích, BA (NK), 1. SL. SVÄTODUŠNÁ 9. 6. 2019

V mene Boha: Otca, Syna i Ducha Svätého.

Duch Svätý je pre kresťanov, pre cirkev, zásadným činiteľom. Bez Neho – bez Svätého Ducha – totiž cirkev pripomína morské pobrežie v čase odlivu. Vtedy sa medzi kamienkami na pobreží tvoria kaluže. Pri odlive si pre ne ťažko predstaviť inú budúcnosť, ako ich pomalé vysychanie.

No tam, kde mizne nádej, prichádza príliv – zaplní všetky kaluže – a ony sa stávajú súčasťou širého mora.

Podobne, keď prichádza Duch Svätý, premieňa hlúčky nás, kresťanov, vo svoj – Boží ľud oživený mocou a milosťou z výsosti. Žime z tejto milosti a dôvery v pôsobenie Ducha Svätého! – Nielen na svätodušné sviatky, ale každý deň.

Milí bratia, milé sestry! Úprimne vitajte na službách Božích! Po predspeve Najsvätejši zaznie slávnostná „Sláva“ a na ňu budeme odpovedať tak, že zostaneme stáť a zaspievame 2. pieseň (ES č. 167). V rámci liturgie budeme vyznávať Nicejské vyznanie viery.

KÁZEŇ z ev. služ. Božích v Bratislave, 1. SL. SVÄTODUŠNÁ 9. 6. 2019

ES 165, 167, 175, 253, 273; A 42, 44; ep: Sk 2, 1 – 11; ev: J 14, 15 – 21

Svätime svätodušné slávnosti. Nejde však o spomínanie na akési dávne blahé časy prvotnej cirkvi, ani o vykonanie náboženských obradov. Ved' **cirkev viac ako len rituály, potrebuje prítomnosť Ducha Svätého!**

Potrebuje ju aj každý z nás jednotlivo.

O Ducha Svätého môžeme prosiť. V Písme sv. čítame, že *dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, ktorí Ho prosia* (L 11, 13). – A Boh im Ho dá rád.

Avšak pozor! **Prosba o Ducha Sv. môže byť nebezpečná: Duch Svätý totiž môže prísť spôsobom, aký by sme vonkoncom nečakali.** Urobil to na Letnice – a potom v dejinách cirkvi ešte nespočítateľne mnohokrát. Druhý vatikánsky koncil (1962 – 1965) začal tiež prosbou o Ducha Svätého. A On prišiel! Koncil umožnil pri používaní pri konaní bohoslužieb národný jazyk. Biblia sa po ňom v omnoho väčšej miere dostala aj do rúk nekňazov. Teda stalo sa to, čo od 16. storočia priniesla reformácia. Áno, prosba o Ducha Sv. môže byť nebezpečná.

Duch Svätý môže prísť nečakaným spôsobom aj v našom čase.

Príd' Duchu Svätý! Blahoslavený, kto sa nad pôsobením Ducha nepohorší!

Skôr, ak si vypočujeme text z Písma sv., pomodlime sa Modlitbu Pánovu: *Otče náš, ktorý si v nebesiach...*

Skutky 2, 1 - 4 (v kontexte v. 1 - 11): „1 Keď prišiel deň Letníc, boli spolu na jednom mieste. 2 Tu zrazu povstal zvuk z neba, ako keď sa prudký vietor valí, a naplnil celý dom, v ktorom sedeli. 3 I ukázali sa im rozdelené jazyky akoby z ohňa, usadili sa na každého z nich 4 a Duch Svätý naplnil všetkých, takže začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť.“

Milí bratia a milé sestry v Kristovi!

Už samé slovo „duch“ je zvláštne. Označuje čosi, čo sa nedá spojiť s tým, čo vidíme.

V Starej zmluve je pre „ducha“ použitý výraz „**RUACH**“, čo znamená „**vietor**“, niekedy víchricu, búrku, prudký prúd vzduchu, ktorý môže ničiť – demolovať. Zároveň však označuje [pohyb ducha - búrku v zmýšľaní, zámeroch i motivácii](#). To sa týka predovšetkým Ducha Božieho – Ducha Svätého.

Pohania pripisovali vetru božskú podstatu. Vietor chápali ako „Boží dych“ – ako dynamický pohyb a tlak božstva.

Platí to aj o Duchu v biblickom podaní. Niekedy je stotožňovaný so **slovom** (dávár – ktoré sa prejavuje „*ohňom a kamencom* (krupobitím), *snehom a hmlou*, *víchrom*, čo vykonáva Jeho (Hospodinovo) slovo!“ (Žalm 148, 8b) Tieto javy či prírodné živly chápali dávni ľudia ako

„Božích služobníkov“ – či liturgov (Žalm 104, 4: „*Vetry si robíš poslami a blčiaci oheň sluhami.*“) Inokedy je v súvisе s duchom zmienené **srdce**: „*Odhodte od seba všetky svoje priestupky, ktorých ste sa dopúšťali, a vytvorte si nové srdce a nového ducha.*“ (Ezechiel 18, 31)

[Biblia teda svedčí, že s Duchom sa nespájajú len búrky a živly, ale aj niečo materinského. Ako pôsobením matky - tak i pôsobením Ducha sa rodí čosi nové.](#)

Božie dýchnutie, „**RUACH**“, robí z človeka živú bytosť. Všetko, čo ľudskú bytosť zasiahne, sa prejavuje v duchovnej oblasti: **v rozume, vôli, svedomí.**

Žalmista vyznáva (Ž 139, 7): „*Kam by som mohol zájsť od Tvojho Ducha? Pred Tvojou tvárou kam utečiem?*“

Áno, [PRED BOŽÍM DUCHOM NEMÔŽEME UJŠŤ - TO JE NESMIERNE ŠŤASTIE.](#)

Duch Svätý nás vedie k Pánovi Ježišovi, do Jeho cirkvi.

Zo Skutkov apoštolov 2. kap. sme počuli, že [KEĎ ZAVEJE BOŽÍ DUCH, TAK SA DVERE OTVÁRAJÚ. KRISTOVI UČENÍCI UŽ NIE SÚ UZAVRETÝM KRÚŽKOM, ALE OTVORENÝM SPOLOČENSTVOM](#), ktoré ďalších pozýva k tomu, čo od Pána Ježiša prijalo a z čoho žije. Duch Svätý je sťa prudký vietor, ktorý „vyrazí dvere, zalomcuje okenicami a prevetrá všetko, čo je zatuchnuté.“ [Keď Duch Svätý, ktorý vychádza od Otca i Syna, začne ovplyvňovať naše](#)

životy, cirkve, jej zbory, potom sa prestávame točiť len kolo seba a začne nás predovšetkým trápiť otázka: Ako zvestovať – odovzdať evanjelium ľuďom v našom okolí?

Duch Svätý búra hranice, ktoré sme si medzi sebou nastavali, preveruje všetko, na čo sme si v cirkvi i vo svojich životoch privykli, núti nás, aby sme sa stále pýtali: Čo je v našej viere i v našich cirkevných zvyklostiach nosné? - a naopak - Čo treba zmeniť?

Svätý Duch nás otvára pre nové dôsledky Kristovho evanjelia; otvára dvere kostolov a modlitební smerom von.

Neprepočujme, čo Písmo hovorí: totiž, že **OTVORENIE DVERÍ SA ZAČÍNA OPAČNÝM POHYBOM.** „*Keď prišiel deň Letnic, boli spolu (zhromaždení) na jednom mieste.*“ Uzavretí v jeruzalemskom dome. Avšak **nie je to už uzavretosť zo strachu.**

Učeníci sú vnútri spolu a modlia sa. A **kto sa modlí - čaká na Boha, na Jeho možnosti, na Jeho slovo a na Jeho sľuby. Kadiaľ ísť ďalej? Pane Bože, prosíme, ukáž nám to!** Daj nám to spoznať, Pane Ježiši Kriste.

Takéto „uzavretie sa“ - zhromažďovanie sa k modlitbám, očakávanie na Boha, Jeho možnosti, Jeho slovo, na Jeho sľuby - je potrebné nielen pre našu osobnú vieru, ale aj pre cirkve. Za takúto „uzavretosť“ sa nemusíme hanbiť. Sme stále odkázaní na Božie sklonenie sa k nám, na dary Jeho Ducha. **Sú to dary -**

nedisponujeme nimi. Napriek tomu berme vážne Ježišovo slovo: „*Kto klope, tomu bude otvorené.*“

Prosme o Ducha Svätého. Nech je pre nás aj každá nedeľa načerpaním síl zdroja, ktorý je v Bohu, u Krista a v Duchu Svätom.

V kresťanskej cirkvi máme tri sviatočné obdobia: vianočné, veľkonočné a svätodušné.

Aj **Izrael má tri hlavné sviatočné obdobia: Veľkú noc, Letnice a Sviatok stánkov.**

Veľkú noc Izraelci slávia na pamiatku ich vyslobodenia z egyptského otroctva. Pre nás, kresťanov je ono vyslobodenie z Egypta vyslobodením z hriechu. Vyslobodenie z Egypta sa týkalo dávneho Izraela a nutne neznamenal zmenu ľudského srdca. **Kristova vykupiteľská smrť a Jeho vzkriesenie otvára cestu k Bohu ľuďom všetkých národov. Ide predovšetkým o zmenu vnútra.**

Letnice slávil Izrael po stáročia.

Starozmluvná Veľká noc nadobudla pravý zmysel až Kristovou smrťou.

Letnice, podobne ako Veľká noc, sa už netýkajú len Izraela, ale všetkých národov. Keď bol vyliaty Duch Svätý, došiel tento sviatok svojho historického naplnenia.

Potom je tu ešte tretí hlavný sviatok: Sviatok stánkov, ktorému predchádza Deň trúbenia na baranie rohy (roš

hašana) a Deň zmierenia (jom kippur). Sviatok stánkov na svoje historické naplnenie ešte len čaká. Raz zaznie trúbenie Božej polnice (1. Tesalonickým 4, 16) a Pán Ježiš sa vráti vo svojej sláve.

Slovo Božie, ktoré medzi nami prebývalo (doslova: „stanovalo“ – Ján 1, 14), zostane s nami na veky: „Ajhľa, stánok Boží s ľuďmi; prebývať bude s nimi a oni budú Jeho ľuďom a On, Boh, bude s nimi“ (Zjavenie 21, 3).

Prvé dva sviatky: **Veľkú noc a Letnice - môžeme zakúsiť v osobnej rovine, a to bez ohľadu na dátum v kalendári.** Môžeme zažiť osobný exodus – vyjdenie zo starého spôsobu života, z otroctva hriechu, beznádeje, zo sebastrednosti, z duchovnej slepoty... **Vierou** môžeme prijať, že sú nám odpustené hriechy a že pre nás začína nový život v milosti a v pravde.

A **môžeme zažiť aj osobné Letnice - naplnenie Duchom Svätým.** Možno nás prekvapí tak, ako apoštolov kedysi v Jeruzaleme. **Duch svätý je originálny. Na Ježiša zostúpil v podobe holubice, na apoštolov v podobe ohnivých jazykov. No môže pôsobiť bez takýchto špeciálnych zjavení.** Napríklad tak, že nám otvorí oči a uvidíme, ktoré z bremien našich blížnych im môžeme pomôcť niesť. Spomeňme Mojžiša, pre ktorého bolo vedenie Božieho ľudu značnou ťarchou. Hospodin mu kázal zhromaždiť 70 mužov zo starších Izraela, vzal niečo

z ducha, ktorý bol na Mojžišovi a vložil ho na nich – a oni bremeno zodpovednosti niesli s Mojžišom (4. Mojžišova 11, 11. 16 – 17). Duch Svätý niekedy pôsobí cez viditeľné znamenia, inokedy „neokázalo“ – keď **nám otvorí oči a uvidíme, v ktorej oblasti služby sa môžeme zapojiť, priložiť „ruku k dielu“ (vyučovanie detí, spevokol...)**

Už pri zoslaní Ducha na apoštolov sa mnohí ľudia nad prejavmi Ducha pohoršovali.

Kdekoľvek sa **Duch Svätý viditeľne a počuteľne prejavil, vyvolal celú škálu reakcií** – od posmeškov („opili sa“ – Sk 2, 13), po nadšené prijatie (Sk 2, 41). Inak to nebolo ani s ďalšími prebudeniami v dejinách Božieho ľudu.

Duch Svätý podnes potešuje a povzbudzuje skrúšených srdcom. Nejde o spomínanie na akési dávne blahé časy ranej cirkvi (od počiatku nebola bez chýb a problémov), ani iba o vykonanie náboženských obradov. I dnes **viac ako len rituály potrebuje prítomnosť Ducha Svätého! Potrebujeme ju i my - každý z nás jednotlivo.**

O Ducha Svätého môžeme prosiť. Pán Ježiš **sľúbil, že dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, ktorí Ho prosia** (L 11, 13). Blahoslavený, kto sa nad Jeho pôsobením nepohorší! Amen.

Použitím myšlienok Milana Balabána, Petra Fírbase, Dana Drápala a Hinricha Müllera:

Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár